

AKTUALITY

ODEŠEL VÝZNAMNÝ UČITEL A PSYCHOLOG

Teprve nyní jsem obdržel zprávu, že v Československu v září 1969 zemřel ve věku 78 let Dr. Cyril Stejskal, docent Karlovy university, známý český pedopsycholog. Dr. Stejskal byl u nás nejvýznačnějším pionýrem myšlenky psychologického testového vyšetřování. Od amerického badatele Stanley Halla přejímal některé myšlenky o tzv. pedologii, speciálním směru, který se zabýval otázkami dětského vývoje. Dr. Stejskal též soustavně referoval o experimentech německého pedopsychologa Williama Sterna. Společně s jinými autory se zabýval otázkou volby povolání. Napsal velmi obsažnou a myšlenkově i orientačně cennou knihu o psychologickém vyšetření intelektu (Dětská intelligence, Profesorské nakladatelství, Praha 1934). Dr. Stejskal se dále zabýval též otázkami genetiky, vlivu prostředí na dítě, patologickými zjevy v pubertě atd. Byl vždy vzácně objektivní a velmi opatrně se vyhýbal oběma extrémům, jak tomu, který redukoval všechny činitele lidské povahy na dědičnost, tak tomu, který zase přeceňoval vlivy vnějšího prostředí. Dr. Stejskal byl imposantní osobnosti, vynikajícím řečníkem, zaniceným učitelem a hodným otcem. Jeho seminář býval vždy naplněn mladými lidmi, na které přenášel své nadšení. Po únorovém puči 1948 začal komunistický tisk se surovými a neodpravenými útoky na jeho osobnost. Nepřihlížel k Stejskalovu vlastenectví ani k jeho vědeckému zápalu. Stejskal byl pravý demokrat a jako takový nebyl pohodlný poúnorové Tvorbě. Stejskal byl nucen z university odejít, ale ještě o rok později mi napsal z Olomouce: „Zase jsem jednou směl svobodně hovořit o pedologii, jaká radost!“ Brzy na to byl na dlouho umlčen a zmizel v staliniském koncentráku, ze kterého se vrátil tělesně oslabený a s pouze jedním zdravým okem, ale na duši nezlomený, ač byl žalářován dlouhou řadu let. Bydlil pak v malém pohraničním městečku, ale stále se zabýval novinkami v psychologii a byl velice šťastný, když někteří z žáků se na něho přišli podívat. Ani přechodné uvolnění u nás mu nepřineslo šance. Komunistická universita dávala přednost akademickým dobrodruhům nebo lidem oportunním a přizpůsobivým. Dr. Stejskal nepatřil do žádné z těchto kategorií. Byl příkladem pevné a čestné povahy, neobyčejného entuziasmu a vědecké objektivity. Škoda, že musíme konstatovat, že byl, nikoli že je, poněvadž ho už není. Ale v mysli psychologů zůstane. Budiž čest jeho památce.

Dr. Jiří Veselý